

VIERING 'DE KRACHT VAN VROUWEN'

KRISTIN VANSCHOUBROEK EN CAROLINE BOËHME

17 OKTOBER 2010

INLEIDING

Hoe komt een vrouw bij haar kracht? Wat ervaart zij als haar kracht?

Het antwoord op die vragen is heel individueel. Net zoals je niet in algemene termen kan spreken over de kracht van de mens, zo kan je het ook niet hebben over de kracht van de vrouw. Belangrijk is dat de persoonlijke verhalen van vele vrouwen worden gehoord, zodat we elkaar kunnen bemoedigen en tot een collectieve, universele vrouwelijke kracht kunnen komen. Die kracht is nodig om de wereld te transformeren.

Het gaat om een opdracht die niet enkel voor vrouwen is bedoeld. Ook mannen kunnen hun vrouwelijke kracht ontwikkelen en zo tot meer heelheid komen.

Eeuwenlang zijn de vrouwelijke krachten verborgen en onderdrukt geweest. Wat ons via het geloof is overgeleverd, is een verworden beeld van de vrouw. Eva werd beschreven als diegene die Adam heeft verleid en daarmee de duisternis in ons bestaan heeft gebracht, de definitieve verbanning uit het 'Aards Paradijs'. Maria, de moeder van God, werd voorgesteld als een maagd, seksloos en dus ongevaarlijk. Maria Magdalena werd als prostitué, en daarmee als verderfelijk bestempeld.

We zitten met een kwalijke erfenis. Eeuwenlang was de enige erkende plaats van de vrouw die van de dienstbare. Nergens werd iets gezegd over haar kracht, haar wilde natuur, de diepe kromten van haar ziel, haar strijdlust om zichzelf, haar kinderen en de wereld te beschermen. Nergens werd de vrouw beschreven als de toegangspoort tot het diepere mysterie.

Het is nu pas dat de vrouw stilaan in ere wordt hersteld. Meer en meer wordt ingezien dat het initiatief van Eva nodig was om de volheid van het leven met zijn dualiteit van goed en kwaad, van licht en duisternis, te leren kennen.

Maria was een vrouw die in haar Magnificat de wereld op zijn kop zette. In die tekst, die we vinden in het evangelie, zegt ze dat recht zal worden gedaan aan de rechtelozen, dat wie klein is groot zal worden, en wie groot is klein. Maria was veel meer dan een vrome vrouw. Ze was een strijdbare vrouw met een visionaire kracht.

Maria Magdalena krijgt ook haar plaats. Stilaan wordt ze erkend als de eerste leerling van Jezus, door sommigen als zijn partner. Zij was het die als eerste de verrijzenis begreep. Zij begreep de ziel van haar geliefde vriend en wist dat die sterker was dan de dood.

De heilsgeschiedenis wordt stilaan herschreven in functie van een ontwikkelend vrouwelijk bewustzijn.

Het vrouwelijke is niet altijd verborgen geweest. Tot ongeveer 4500 jaar voor Christus was het duidelijk aanwezig en kreeg het veel respect.

Annine van der Meer, historica en theologe, auteur van 'Van Venus tot Madonna' zegt in haar boek: "De vrouw stond in die tijd voor de natuur en voor het leven in alle facetten: van de geboorte van de sterrenstelsels, zoals de melkweg die werd gezien als de moedermelk

van de godin, tot de geboorte van een baby, een dier of een klein plantje. Alle zichtbare verschijnselen werden als haar kleed, haar stoffelijk omhulsel ervaren. De aarde was haar huis waar de mens tijdelijk mocht in wonen. Ook na de dood was de mens veilig. De vrouw staat voor de zachte kant, voor liefde, barmhartigheid en intuïtie. Het woord 'barmhartigheid' komt van 'baren'. Iedere keer als God barmhartig is, baart zij vanuit de baarmoeder."

Rond 4500 jaar voor Christus tot ongeveer 500 voor Christus komt er geleidelijk een omslag en krijgt het mannelijk godsbeeld en wereldbeeld de overhand. Waarschijnlijk was die nieuwe periode nodig om ons individueel bewustzijn te ontwikkelen. Het vrouwelijk bewustzijn leefde vanuit een collectieve verbondenheid, maar die verbondenheid was onbewust. Het mannelijk model was nodig om ons bewust te worden van ons 'ik'. Dat de monotheïstische godsdiensten de persoonlijke relatie met God, met een schepper, vooropstelden past daar helemaal bij.

In deze tijd worden we er ons van bewust dat we meer zijn dan een 'ik', dat we onderling verbonden zijn, dat we allen samen, de mens, maar ook de dieren en de natuur, de schepping vormen. We zijn toe aan een bewust ervaren van onze verbondenheid. Als we zorg dragen voor dat geheel dragen we zorg voor onszelf, precies omdat we niet afgescheiden zijn, omdat we er deel van uitmaken.

Dit heeft zijn gevolgen voor ons godsbeeld. God zal in die evolutie niet langer als een persoon, een man, een vader, worden benoemd, maar meer als een verbindende kracht, een werkelijkheid, waar wij en alles wat leeft een manifestatie van zijn.

Geleidelijk aan evolueren we naar een godsbeeld dat het mannelijk individueel bewuste en het vrouwelijke universele verbindende integreert.

Dit alles is zichtbaar in de tijd waarin wij leven.

Ik herinner mij de periode dat vrouwen om bij hun kracht te komen, wilden worden als mannen. Het was een betrachting van de vrouwenbeweging om dezelfde rechten en mogelijkheden te krijgen als mannen. Het was een eerbare strijd. Het was de tijd dat vrouwen, net als mannen, broeken begonnen te dragen. Dat is nog niet zo lang geleden. Ik herinner mij dat wij op school enkel rokken mochten dragen. De emancipatiegolf zorgde ervoor dat vrouwen die carrière maakten, zich kleedden als mannen. De vrouw toonde hiermee dat ze even sterk en even verstandig was als de man.

Deze beweging ging, hoe paradoxaal ook, gepaard met een zich afzetten tegen de man. De man werd vooral als vijand, als onderdrukker gezien en vele vrouwen moesten zich losmaken van de man (van hun vader of hun partner) om bij hun kracht te komen.

Ik denk dat we nu stilaan tot de integratie van het mannelijke en het vrouwelijke komen. Vrouwen durven zich opnieuw vrouwelijk kleden. Ze verlangen naar een diepe verbinding met een man. Maar het is nog een zoeken, en vele relaties staan door deze zoektocht onder druk. Want ook voor mannen is een verbinding aangaan met een vrouw, zonder dominant te zijn en zonder zichzelf te verloochenen, een hele opdracht. Een beter verstaan van de mannelijke en de vrouwelijke zijswijze kan hierin zeker helpen, net als het besef dat het belangrijk is de twee polen in onszelf te ontwikkelen. Er is nog een hele weg te gaan...

GETUIGENIS 1

Graag zeg ik iets over de drie domeinen waarbinnen ik mijn vrouwelijke kracht ervaar of waarbinnen ze wordt beproefd. Het gaat om het domein van de partnerrelatie, het moederschap en de plaats in de maatschappij, namelijk het beroep en het vrijwillig engagement.

1. De partnerrelatie

Een belangrijke plaats waar mijn kracht als vrouw tot bloei is gekomen is mijn relatie met mijn man.

Het verlangen naar een liefdesrelatie en een harmonisch samenleven is een rode draad in mijn leven. Als ik er nu na al die jaren naar kijk – Peter en ik kennen elkaar veertig jaar – dan zie ik dit verlangen naar liefde en harmonie als de afspiegeling van mijn verlangen naar het goddelijke, het mystieke, de ultieme vereniging. Het is uiteindelijk het verlangen om een volledig wezen te worden en in vrede met mezelf te kunnen leven.

De concrete realiteit van de relatie ging en gaat vaak gepaard met wat Herman van Veen noemt ‘de zoete oorlog van het minnen’.

Enerzijds geeft de relatie met mijn man mij een grote kans om mijn vrouw zijn meer en meer te ontdekken en te voelen. In de liefde werd ik aangeraakt tot diep in mijn binnenwereld, ik werd uitgenodigd om mezelf te tonen, om mezelf te zijn. Liefde maakte veel emoties los, die tot dan toe onbewust waren gebleven. Liefde geeft vleugels, liefde geeft energie.

Anderzijds zijn er ook momenten geweest waarop ik mij niet begrepen voelde, of waarop ik mijn man miste. Dan werd ik teruggeworpen op mijzelf. Ook dat is belangrijk geweest om in mijn eigen persoonlijke kracht te komen.

Het verlangen om begrepen te worden door mijn man – helemaal! – zit diep. Ik vermoed dat het iets wezenlijks is voor een vrouw om goed te kunnen functioneren. Erkenning en begrip geven mij innerlijke rust, geven mij vertrouwen, leiden mij naar zelfacceptatie. Gebrek aan erkenning roept kwaadheid op, ontgoocheling, verdriet, eenzaamheid. Het is echter ook een kans om mijn kracht te ontwikkelen. Relationele eenzaamheid is een belangrijke leerschool. Ze daagt mij uit om op zoek te gaan naar andere bronnen en mijn innerlijke levensenergie aan te boren en in te zetten, zonder ze afhankelijk te maken van de ander.

Zowel mijn gevoelens van liefde en verbondenheid met mijn man als mijn verdriet en eenzaamheid hebben mij uitgenodigd om mij dieper te verbinden met mijzelf en te voelen dat ik een kind van God ben en dat ik geliefd ben.

2. Het moederschap

In mijn moederschap voelde ik mij ten volle vrouw. Ik was diegene die de kinderen had gedragen en geboord en ik vond het zalig mij heel dicht bij hen te voelen. Ik had het als jonge moeder nodig om dicht bij hen te zijn om ze goed te kunnen aanvoelen. Ik was blij dat ik de kans kreeg thuis te zijn en de intimiteit tussen mij en mijn kinderen te ontwikkelen.

Die intimiteit gaf mij ook de gelegenheid om dicht bij mezelf te komen, om te verinnerlijken en de stille ruimte in mijzelf te laten groeien. Door aandacht en aanwezigheid leerde ik mijn gevoelsleven zuiverder te krijgen.

Tegelijk moest ik bij het opvoedingsproces ook mijn mannelijke kant ontwikkelen. Peter was vaak afwezig en ik was het dus die grenzen moest stellen en die mij ook soms tegenover de kinderen moest plaatsen. Ik kwam ook tot de bevinding dat het soms gemakkelijker was om als moeder alleen bij mijn kinderen te zijn dan met hun vader erbij. Als ik alleen was had ik hen beter in de hand. Ik merkte dat ik vaak beter dan Peter grenzen kon aangeven, precies

omdat ik op gevoelsvlak dichter bij mezelf en bij hen stond. Hoe beter ik mij voelde in mijn vrouwelijke, moederlijke kant, hoe beter ik ook mijn mannelijke kant kon manifesteren. Ze werkten samen.

3. De plaats in de maatschappij

Veel moeilijker had ik het met dit derde domein: mijn werk buitenshuis. Het is niet gemakkelijk geweest om daar mijn plek te vinden. Het was een hele zoektocht voor mij. Ik merkte dat het beroep waarin ik met mijn diploma van rechten terechtkwam op een mannelijke leest was geschoeid: prestatie en concurrentie waren belangrijk. Ik miste vaak de beleving, de gevoelskant. Zo herinner ik mij dat ik op mijn eerste werk, in een verzekeringsmaatschappij, graag een praatje sloeg met de mensen. Om goed te kunnen werken had ik een sfeer van collegialiteit nodig. Maar dat was buiten de waard gerekend. Mijn overste was heel anders ingesteld, zij vond de praatjes tijdverlies. Het was ook ontvullend te merken dat een aantal collega's mij eerder als een concurrent dan als een collega zagen.

Ik was dus blij dat ik mij kon terugtrekken uit de beroepswereld.

In de periode die daarop volgde, bestond mijn taak buitenshuis uit vrijwillige engagementen. Binnen het kader van die organisaties, die meestal werden bezield en geleid door een man, vond ik wel gemakkelijk mijn plaats. Van nature voelde ik mij beter als ondervoorzitter dan als voorzitter, als de degene die niet de eerste viool moet spelen, die niet moet trekken maar wel steunend nabij kan zijn. Die positie stond mij toe om binnen de bestaande structuren iets toe te voegen, vooral een vrouwelijke toets. Ik was blij dat ik het geheel niet moest dragen.

Het is maar op het moment dat ik klaar was om vanuit mijn binnenkant, vanuit mijn ziel, een beroep uit te oefenen, dat ik mijn plaats in de maatschappij helemaal durfde in te nemen. Ik had reeds vele opleidingen gevolgd toen ik het waagde om een zelfstandige praktijk op te starten als therapeute. Dit proces is gepaard gegaan met veel angst. Enerzijds was er het verlangen om mijn specifieke talenten verder te ontwikkelen, mijn intuïtie te volgen, mijn waarheid te spreken, met mijn vrouwelijke kant de maatschappij in te stappen, ... Anderzijds was er een grote angst voor afwijzing.

Beetje bij beetje is het vertrouwen gegroeid en leerde ik mijn angsten overwinnen of ermee omgaan. Ik leerde geleidelijk aan de polen 'kwetsbaarheid' en 'kracht' samen te brengen. Precies daardoor ervaarde ik de kracht van deze verbinding tussen het vrouwelijke en het mannelijke in mijzelf. Die diepe verbinding is uiteindelijk de bodem geworden voor het oprichten van La Verna. Ik leerde uiteindelijk gaan voor wat ik zeer belangrijk vind.

EVANGELIETEKST

Genezing op de sabbat

Hij gaf op sabbat onderricht in een synagoge. Er was daar ook een vrouw die al achttien jaar bezeten was door een geest die haar ziek maakte. Ze was helemaal krom en kon met geen mogelijkheid rechtop staan. Toen Jezus haar zag, riep hij haar bij zich en zei tegen haar: "U bent verlost van uw ziekte," en hij legde haar de handen op. Meteen ging ze rechtop staan en loofde God. Maar de leider van de synagoge werd boos omdat Jezus op sabbat genas en zei

*tegen de menigte: "Er zijn zes dagen om te werken. Kom dus op die dagen om u te laten genezen en niet als het sabbat is!" Maar de Heer zei: "Huichelaars! Maakt niet ieder van jullie op sabbat zijn os of ezel los van de voederbak om hem te laten drinken? Mocht deze vrouw, die een dochter is van Abraham en al achttien jaar door Satan geboeid werd gehouden, mocht zij op sabbat niet uit deze boeien worden losgemaakt?" Toen hij dat zei, stonden al zijn tegenstanders beschaamd, maar de hele menigte was verheugd over de machtige daden die door hem werden verricht.
(Lucas 13, 10-17)*

DUIDING

Achttien jaar kromgebogen gaan. Achttien jaar dat je niet anders kan dan je ogen gericht houden op de grond, op de straatstenen. Achttien jaar waarin je je niet kan oprichten, de hemel niet ziet, de zon niet ziet schijnen. Vaak is het zo dat wie te neer gedrukt loopt door andere mensen wordt genegeerd of beoordeeld: "Ze wil er niet uit," zeggen ze dan. "We hebben het opgegeven haar te helpen, we staan machteloos, ze stopt zichzelf in een slachtofferrol."

Zo ontstaat een negatieve spiraal, een vicieuze cirkel. Je gaat nog meer gebukt omdat mensen je beoordelen. En langzaamaan neem je hun oordeel over. Je vindt geen waarde meer in jezelf. Daarenboven wordt je wereld heel klein. Het contact met andere mensen wordt moeilijker.

En dan plots verschijnt er iemand in je leven bij wie je het gevoel hebt dat hij of zij je begrijpt, je diepste verlangen kan aanvoelen, je ziel kan zien. Dan ontstaat hoop. En die hoop geeft je de moed om die mens op te zoeken en aan te spreken: "Help mij, ik heb jou nodig." Je hebt intuïtief het gevoel dat je nu hulp moet vragen en kan vragen, dat je geholpen zal worden. Je gelooft erin.

Dat zien we gebeuren in dit verhaal: de vrouw gaat naar de synagoge. Haar verlangen om te genezen is niet dood. Binnen in haar smeult een vuur van hoop.

En dan hoort ze Jezus spreken. Een stem die haar verlangen verwoordt, een stem die spreekt over het Rijk Gods, over een plaats waar iedereen de moeite waard is, waar niemand nog gebukt moet gaan. Die man verwoordt haar droom, roept haar tot leven. Ze gaat naar hem toe. Hij ziet haar. Voor hem is zij een dochter van Abraham. Hij ziet haar niet enkel in haar persoonlijke geschiedenis waar ze misschien in vastgelopen is, hij brengt haar terug bij haar bron, bij haar goddelijke oorsprong. En hij raakt haar aan. Hij legt zijn handen op haar. Door die aanraking voelt zij haar zelfrespect weer. Ze wordt als het ware opgericht. Ze komt tot haar recht.

We kunnen dit gebeuren herkennen. Als iemand ons ziet, ons écht ziet, dan voelen we onze kracht, dan komt er een golf van energie door ons heen, onze ruggengraat recht zich, we voelen onze levenskracht weer stromen.

Kristin Vanschoubroek

GETUIGENIS 2

*De geest van het dal is onsterfelijk.
We noemen haar het vrouwelijk mystieke principe. Zacht en teder.
Haar vinden is als het bereiken van de bron van hemel en aarde.
Verborgen achter een sluier
kunnen we slechts een glimp zien van haar bestaan.
Als we eenmaal deze universele vallei aanschouwd hebben, is ze onuitputtelijk.*

*Deze vallei vind je ook in jezelf.
De geest van deze vallei sterft nooit.
Door zacht en voortdurend deze natuurlijke energie op te nemen
plant je de wortel van een diep leven.*

Uit 'Tao Te Tjing', Lao-Tse

Met deze wijze woorden van Lao-Tse, een groot Chinees wijsgeer uit de zesde eeuw voor Christus en naar men aanneemt de stichter van het taoïsme, wil ik mijn getuigenis in deze viering beginnen.

Ik ga mijn focus richten op het vrouwelijke principe, de yin-energie, de kracht van de vrouw.

De meeste mensen zijn wel vertrouwd met het yin- en yang-principe, denk ik. Het zijn twee complementaire en dynamische krachten, die in het hele universum terug te vinden zijn en die zonder elkaar niet kunnen bestaan. Hoewel yin staat voor vrouwelijkheid en yang voor mannelijkheid komen ze in beide seksen voor. Meer nog, een goede balans tussen deze krachten is van groot belang voor een gezond en goed functioneren. Elke persoon heeft een specifieke hoeveelheid yin en yang en wanneer de verhouding niet goed zit, kan dat ziekten veroorzaken maar ook een kans zijn om nieuwe inzichten te krijgen en nieuwe mogelijkheden uit te proberen.

De kracht van vrouwen is in de loop der tijden miskend en tegelijk (voor alle zekerheid?) stevig aan banden gelegd. Nu pas zien we een kentering. Hopelijk is dit het begin van een nieuw tijdperk... Hopelijk vallen er nog vele dingen op hun plaats... De moderne vrouw is immers vaak een wervelwind van bedrijvigheid. Ze wordt gedwongen 'alles' 'voor iedereen' te zijn!

Toen Kristin mij vroeg of ik iets over de kracht van vrouwen wou vertellen, zag ik dat als een uitdaging om de vrouw, zoals ik haar aanvoel in haar diepste wezen, in het licht te plaatsen en haar de plaats te geven waar ze recht op heeft. Voor mijzelf was het een gelegenheid om stil te staan bij alles wat mij ertoe gebracht heeft om mijn eigen weg te gaan als vrouw in deze tijd...

Ik ben ervan overtuigd dat dingen niet zomaar op je afkomen, maar dat een ketting van schijnbare toevalligheden de grondslag kunnen vormen van een mensenleven. De vele

mensen die ik tegenkwam en die mij op mijn eigen pad hebben gezet, de keuzes die ik kon maken dankzij zogenaamd kleine dingen op mijn weg – ook de uitnodiging om nu een getuigenis te brengen in deze viering van La Verna – zijn kansen die veelbetekenend kunnen zijn.

Zowel in mijn persoonlijk leven als professioneel heb ik een zoektocht afgelegd om het diepste zijn van de vrouw te vinden. Het ging om 'kleine deurtjes' durven openen, vooral in mijzelf.

Ik ben opgevoed in een warm gezin, waar er echter over gevoelens toch liefst niet te veel gepraat werd. Het maatschappijbeeld dat ik meekreeg als jongere zag er ongeveer zo uit: een meisje kon, behalve braaf lief, kuis en onderdanig zijn, een algemene vorming krijgen. Die mocht worden afgerond met een mooi diploma. Toch was dat niet zo belangrijk als bij een jongen, die zeker moest schitteren met een mooie carrière. Het was voor een jonge vrouw vooral belangrijk een man met een zekere status te vinden, die toch min of meer aan de christelijke en West-Vlaamse normen beantwoordde. Dat alles moest dan bekrachtigd worden met een huwelijk en liefst enkele kinderen, waardoor je ook meteen de traditionele moederrol toebedeeld kreeg.

Zo ging het bij mij en ik denk dat vele vrouwen zich hierin herkennen.

Ik merk heel wat irritatie bij mijzelf als ik dit besef ten volle toelaat. Toch heb ik min of meer voor dit patroon gekozen, vooral vanuit mijn diepe, instinctieve natuur...

In mijn eerste huwelijksjaren werd ik moeder van twee kinderen: een dochter en een zoon, inmiddels 16 en 17 jaar oud, waardoor ik mij direct kon inleven in mijn moederrol. De zwangerschap en de bevalling voelde ik als een heel intens en natuurlijk gebeuren. Het zomaar krijgen van twee 'wereldwondertjes' en die te kunnen koesteren, om ze uiteindelijk als vrije vogels te kunnen laten vliegen, was en is voor mij een prachtige levensuitdaging. Meer had ik in die eerste jaren met mijn kinderen niet nodig.

En toch... Op een bepaald moment was ik er klaar voor om een zelfstandige praktijk als kinesitherapeut op te starten. Een nieuw proces begon. Al gauw besepte ik dat er veel meer was in een menselijke lichaam dan gewrichten en pezen en spieren. Ik begon een acupunctuuropleiding en was daar enkele jaren zoet mee.

Ik kwam in aanraking met de oosterse filosofie en dat werd stilaan een rode draad in mijn leven. Men vertrekt hier vanuit het eenheidsprincipe of de tai chi. Van daaruit ontstaat de yin en yang, de eeuwigdurende verandering, de dynamiek of 'De Weg'. Het gaat om de wetten van de natuur: de yin waarin de groei van de yang zit, en omgekeerd: de yang waarin de kracht van de yin zit. Alles draait om ritme en beweging. Denk maar aan de maandelijks cyclus van de vrouw: alleen al daarin kan je gans het gevoelsleven van de vrouw plaatsen. Ik besepte het intussen meer en meer: de stroom van de natuur wint altijd. Alles heeft een ritme en een beweging. En daar zijn wij vrouwen heel intens mee verbonden. Dat wil ik aan vrouwen en aan mannen doorgeven via mijn werk.

Intussen ervaarde ik en merk ik nog steeds dat 'het rad van het leven' een grote kracht vraagt, zowel van vrouwen als van mannen. Het is voor mij – en voor velen met mij – een hele kunst om vele rollen te combineren. Ik moet tegelijkertijd moeder, echtgenote, huisvrouw, minnares, zelfstandige in het beroepsleven, gezinsmanager, therapeute en psychologe zijn. In het dagelijks leven vraagt het telkens weer een krachttoer, die mij vaak

ook frustraties bezorgt. Soms moet je daar even kunnen uitstappen en niet 'alles' hoeven te zijn.

Ondanks mijn drukke agenda probeer ik mij daarom dagelijks eventjes aan de tijd te onttrekken, te mediteren, te interioriseren, wat oefeningen te doen. Dit laat mij toe alles rustiger aan te pakken, dingen te relativëren, en hierdoor kan ik eigenlijk meer werk verzetten en in mijn eigen centrum komen. Ik geef toe dat het vaak balanceren, wikken en wegen is om een evenwicht te vinden.

In mijn partnerrelatie is het ook vaak zoeken en opbotsen tegen oude structuren en clichés. In het gezin en het huwelijk moet een vrouw zich vaak onderdanig opstellen en toch is zij de pijler ervan.

Deze ervaringen wil ik inbrengen in mijn werk met de vrouwen die bij mij komen, elk met hun specifieke noden. In mijn praktijk en in het dagelijks leven merk ik dat heel veel vrouwen dat ook zo beleven. Deels bewust, deels onbewust.

Hierbij stel ik in mijn specialiteit het lichaamsgevoel centraal. Het leren kennen en vooral leren voelen van je lichaam, en daarbij specifiek openstaan voor het vrouwelijke, is voor mij een werkzaam middel. Het is zo belangrijk je lichaam te koesteren, te verzorgen, te begeren, kortom lief te hebben.

Met de focus op yin-energie wil ik graag even stilstaan bij de vrouwelijke seksualiteit. Misschien is de eeuwenlange dominantie van de man daar allemaal mee begonnen. De vrouwelijke seksualiteit werd beschouwd als gevaarlijk en moest dus verborgen worden gehouden, in een vergeethoekje worden gestopt. Seks was trouwens sowieso taboe. Ik voel het als een geschenk om dit terrein te mogen openen bij vrouwen van deze tijd. Vroeger was het onkuis en zondig wanneer een vrouw stilstond bij haar seksuele belevingen. Laat staan dat ze erover zou praten. In de katholieke kerk werd seksualiteit alleen gezien in functie van procreatie. Gevoelens hebben daaromtrent was af te keuren. Daardoor zijn vele vrouwen het contact met hun vrouwelijkheid verloren. Momenteel trekt men dit gebied open, maar dit gebeurt op een louter fysieke manier. Een kind van elf weet een heleboel over de voortplantingsorganen, de vrouwelijke cyclus, de conceptie, de voorbehoedsmiddelen, ... Maar de seksuele beleving blijft nog steeds moeilijk bespreekbaar. Een deel van onze hedendaagse problemen zijn hier zeker aan te wijten. De kerk als instituut heeft hierin door de eeuwen heen geen positieve rol gespeeld.

Een schrijfster die mij sterk heeft aangesproken op het vlak van vrouwelijke krachten is Clarissa Pinkola Estés. Via haar analyse van oude verhalen probeert zij op een schitterende manier aan te tonen dat de vrouw haar eigen unieke zijn heeft verloren en die dringend terug moet vinden. Zij vergelijkt de vrouw met een wolf. Wolven en vrouwen hebben bepaalde gelijkaardige eigenschappen: ze hebben een scherp waarnemingsvermogen, een speelse geest en een groot vermogen om zich geheel aan iets te wijden. Ze zijn van nature relatiegericht en onderzoekend. Ze zijn intuïtief en bekommeren zich in hoge mate om hun jongen, hun partner en hun groep. Ze passen zich in allerlei omstandigheden aan en zijn uitermate standvastig. Toch worden wolven én vrouwen met argwaan bekeken en vervolgd. De schrijfster spreekt over 'de wilde natuur' van de vrouw in de oorspronkelijke betekenis. Ze doelt op de mogelijkheid om een natuurlijk leven te leiden, waarin de vrouwelijke potentiële krachten gezonde grenzen hebben. Het met elkaar in verband brengen van de woorden 'wild' (puur) en 'vrouw' maakt dat vrouwen zich herinneren hoe ze oorspronkelijk

bedoeld zijn. Het 'ontembare' ligt aan de grondslag.

Ik vind dat wij vrouwen deze (onze) basisinstincten niet mogen verloochenen. Wij dragen kinderen en brengen ze op deze wereld. Een fantastisch en ongelooflijk voorrecht dat we zomaar meegekregen hebben. Daardoor kunnen we zoveel meegeven aan onze kinderen en ook van hen leren. We staan immers heel dicht bij hen en kunnen onze oeroude instincten doorgeven. De moederrol die we van nature meekregen, kan ons de mogelijkheid geven ons verder te ontplooien en een uitdaging zijn om 'nieuwe' kinderen te laten opgroeien met open gedachten en ideeën. Dit kan leiden naar een mooie en betere wereld, waar evenwaardigheid de toon aangeeft in harmonie met de natuur.

In deze viering luisterden wij naar de Bijbeltekst over de kromgebogen vrouw. Zij is de tegenpool van de ontembare vrouw. Ik zie haar als een symbool voor de vrouw die door de jaren heen misgroeid is door angst, onderdrukking en ongelijkheid. Ze vertegenwoordigt voor mij de talloze vrouwen die eeuwenlange een onderschikte rol moesten spelen. Het raakt me...

Ik hoop dat La Verna een gemeenschap mag zijn en blijven waarin vrouwen zowel als mannen zich helemaal kunnen oprichten. In gelijkwaardigheid, zachtmoedigheid, kracht en harmonie met elkaar.

Ik probeer alvast kracht uit te stralen, in de hoop dat andere vrouwen die ook bij zichzelf vinden.

Caroline Boëhme